

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 13Co/223/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6111204263
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 04. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Danica Kočičková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2013:6111204263.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací v právnej veci navrhovateľa C. C., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom U. XXXX/XX E., v konaní právne zastúpeného JUDr. Štefanom Strakom, advokátom so sídlom Advokátskej kancelárie Krmanova 1, Košice proti odporcovi Slovenská republika, zastúpená Ministerstvom spravodlivosti SR so sídlom Župné námestie 13, Bratislava, o zaplatenie 32.474,75 € s príslušenstvom, o odvolaní odporcu proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica číslo konania 20C/117/2011-144 zo dňa 09. 05. 2012 takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Odvolaním napadnutým rozsudkom okresný súd zaviazal odporcu zaplatiť navrhovateľovi 32.474,75 € s úrokom z omeškania vo výške 9% ročne zo sumy 32.474,75 € od 26. 08. 2010 až do zaplatenia, trovy predbežného prerokovania nároku na náhradu škody vo výške 1.167,24 € a trovy právneho zastúpenia vo výške 4.286,82 €; všetko do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia.

V odôvodnení predmetného rozsudku sa okresný súd vysporiadal s jednotlivými námietkami odporcu, ktoré v priebehu konania proti uplatnenému nároku použil odporca. Vymenoval základné predpoklady vzniku zodpovednosti za škodu, pričom konštatoval, že pre vznik zodpovednosti za škodu musia byť splnené všetky zákonom vyžadované predpoklady. Uviedol, že v konaní bolo potrebné skúmať, či uznesenie o vznesení obvinenia bolo nezákonné. Okresný súd sa v odôvodnení odvolaním napadnutého rozhodnutia zaoberal aj nezákonnosťou uznesenia o vznesení obvinenia, pričom uviedol, že tento pojem je potrebné vykladať vždy vo vzťahu ku konkrétnemu prípadu. Zákonnosť alebo nezákonnosť rozhodnutia je otázkou súladu rozhodnutia s objektívnym právom a nie otázkou subjektívnych alebo objektívnych faktorov, ktoré viedli k porušeniu tohto súladu. Konštatoval, že nezákonnosť rozhodnutia je výlučne otázkou vzťahu rozhodnutia a zákona a to otázkou nezhody medzi rozhodnutím a zákonom. Poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Mcd0/15/2009, v zmysle ktorého je zistenie nezákonnosti vecou konkrétneho posúdenia okolností prípadu. Pri aplikácii sa treba pridržiavať toho, či ide o všeobecný a obsahovo aj rozsahovo pružný pojem. Zároveň treba rešpektovať aj skutočnosť, že tento pojem zákon osobitne neobmedzuje. Aj napriek tomu, že pojem „nezákonné rozhodnutie“ nie je v zákone definovaný, podľa názoru okresného súdu je možné konštatovať, že pod nezákonným rozhodnutím sa dá rozumieť akékoľvek rozhodnutie orgánu verejnej moci, ktoré je v rozpore s právnym poriadkom Slovenskej republiky, alebo záväzkami Slovenskej republiky vyplývajúcimi z platnej medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná a bolo z dôvodu nezákonnosti zrušené alebo zmenené príslušným orgánom. Zdôraznil, že základným predpokladom vzniku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím je zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia, ktorým bola spôsobená škoda a to pre jeho nezákonnosť príslušným orgánom. Rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti (zákonosti) začatia (vedenia) trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania (uznesenie NS SR sp. zn. 4 Cdo 183/2009). Okresný súd v odôvodnení odvolaním napadnutého uznesenia ďalej uviedol, že z uznesenia Prezídia policajného

zboru, Úradu boja proti organizovanej kriminalite, Odbor boja proti organizovanej kriminalite Stred, oddelenie vyšetrovania o vznesení obvinenia sp. zn. ČVS: PPZ-11/BOK-S-I-2004 zo dňa 21. 06. 2004 zistil, že voči navrhovateľovi ako obvinenému bolo začaté trestné stíhanie pre trestný čin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej a teroristickej skupiny podľa § 185a ods. 1 zákona č. 140/1961 Zb., Trestný zákon v jednočinnom súbehu s trestným činom skrátania dane a poistného podľa § 148 ods. 1 a 5 zákona č. 140/1961 Zb.. Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote navrhovateľ sťažnosť. Prokurátor Krajskej prokuratúry v Trnave uznesením sp. zn. 2 Kv 22/2003-4440 zo dňa 04. 08. 2004 sťažnosť zamietol z dôvodu, že v postupe vyšetrovateľa nebolo zistené také pochybenie, ktoré by odôvodňovalo zrušenie napadnutého uznesenia. Uznesením prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry SR sp. zn. VIII/I Gv 252/2009-3795 zo dňa 30. 03. 2010 bolo trestné stíhanie vedené proti navrhovateľovi pre trestný čin § 185a ods. 1 zákona č. 140/1961 Zb. v jednočinnom súbehu s trestným činom krátenia dane a poistného podľa § 148 ods. 1 a 5 zákona č. 140/1961 Zb. zastavené z dôvodu, že je nepochybné že skutok nespáchal navrhovateľ a že skutok nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci. Z uznesenia Okresného súdu Trnava č. k. Tp 122/2004 - 82 zo dňa 25. 06. 2004 okresný súd zistil, že navrhovateľ bol z dôvodu existencie hrozby ovplyvňovania svedkov a z dôvodu obavy, že by mohol mariť vyšetrovanie, vzatý do väzby dňa 22. 06. 2004. Proti uvedenému uzneseniu Okresného súdu Trnava podal navrhovateľ sťažnosť. Krajský súd v Trnave uznesením č. k. 4 Tpo 64/04 - 193 zo dňa 02. 09. 2004 uznesenie Okresného súdu Trnava č. k. Tp 122/2004 - 82 zo dňa 25. 06. 2004 zrušil z dôvodu, že neboli zistené ani zadokumentované žiadne poznatky, z ktorých by vyplynulo, že navrhovateľ sa priamo alebo nepriamo pokúsil, alebo aspoň prejavil zámer ovplyvniť či mariť dokazovanie skutočností dôležitých pre trestné konanie. Okresný súd v odôvodnení odvolaním napadnutého rozhodnutia konštatoval, že uznesením o vznesení obvinenia a uznesením o vzatí do väzby, vydanými orgánom činným v trestnom konaní a súdom bola navrhovateľovi spôsobená škoda zodpovedajúca trovám právneho zastúpenia, ktoré musel navrhovateľ uhradiť svojmu právnomu zástupcovi v súvislosti s obranou jeho práv a právom chránených záujmov. Vo vzťahu k navrhovateľom predloženému vyúčtovaniu trov obhajoby v trestnom konaní, okresný súd uviedol, že tieto trovy súvisia s uplatneným nárokom na náhradu škody. Okresný súd preskúmal vyčíslené trovy právneho zastúpenia v súlade s vyhláškou MS SR č. 163/2002 Z. z. a č. 655/2004 Z. z. a navrhovateľovi priznal náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím - uznesením o vznesení obvinenia zo dňa 21. 06. 2004 vo výške 31.922,23 € a náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím o väzbe - uznesením OS Trnava zo dňa 25. 06. 2004 vo výške 552,62 € zodpovedajúcu nevyplatenej mzde za čas strávený vo väzbe (72 dní v Ústave na výkon väzby v Nitre). Neakceptoval názor odporcu na zníženie náhrady škody v zmysle § 450 OZ pričom mal za to, že odporca nepreukázal dôvody hodné osobitného zreteľa na to, aby súd znížil náhradu škody. Vo vzťahu k uplatnenému nároku na úrok z omeškania okresný súd uviedol, že navrhovateľ si uplatnil úrok z omeškania, ktorý mu súd podľa § 517 ods. 2 OZ a nariadenia vlády č. 87/95 Z. z. v platnom znení priznal z priznanej sumy a to odo dňa 26. 08. 2010 (odo dňa nasledujúceho po doručení žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na MS SR, ktorá bola doručená dňa 25. 08. 2010), keďže odporca si svoju povinnosť riadne a včas nesplnil, čím sa dostal do omeškania.

Proti predmetnému rozhodnutiu okresného súdu sa v podaní zo dňa 26. 06. 2012 odporca odvolal a v odvolaní uviedol, že proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 20C/117/2011-144 zo dňa 09. 05. 2012 podáva odvolanie v celom rozsahu čo odôvodňuje tým, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, ďalej pretože súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 205 ods. 2 písm. d/ O. s. p.) a tiež preto, že okresný súd vec nesprávne právne posúdil (§ 205 ods. 2 písm. f/ O. s. p.). Podľa názoru odporcu súd prvého stupňa pri odôvodnení nezákonnosti uznesenia o vznesení obvinenia vychádzal z extenzívneho výkladu pojmu nezákonné rozhodnutie, uplatňovaného v niektorých prípadoch súdnou praxou v zmysle ktorej, ak došlo k zastaveniu trestného stíhania alebo k oslobodeniu spod obžaloby treba s prihliadnutím na konkrétne okolnosti a dôvody vychádzať z toho, že občan čin nespáchal a trestné stíhanie proti nemu nemalo byť začaté. Podľa názoru odporcu ani zo žalobného návrhu ako ani z vykonaného dokazovania nie je preukázané, že by akýkoľvek orgán činný v trestnom konaní nedovoleným spôsobom zasiahol do práv žalobcu. Uviedol, že orgány činné v trestnom konaní vykonávali dôvodné procesné úkony predpokladané (dovolené) právnym poriadkom, pričom neprekročili zákonom stanovené medze, preto nie je možné hovoriť o nesprávnom postupe týchto orgánov ani o nezákonnosti vydaného uznesenia o vznesení obvinenia. Postup orgánov činných v trestnom konaní v prípravnom konaní nie je rozhodnutím o vine obvineného, táto dokazuje resp. preveruje práve až v priebehu trestného konania, preto s konečnou platnosťou o vine a treste spravidla rozhoduje súd, pokiaľ orgány činné v trestnom konaní nezastavia trestné stíhanie. Podľa názoru odporcu zastavenie

trestného stíhania automaticky neznamená, že orgány činné v trestnom konaní postupovali nesprávne resp. nezákonne, a preto nemožno vyvodiť nezákonnosť rozhodovania resp. nesprávnosť ich postupu. Práve naopak, podľa názoru odporcu zastavenie trestného stíhania v prípravnom konaní svedčí o pozornom vyhodnocovaní dôkazných prostriedkov, ktoré sa v priebehu trestného stíhania (aj po vznesení obvinenia) vykonávajú. V uvedenej súvislosti poukázal odporca v odvolaní na rozhodnutie Ústavného súdu ČR sp. zn. III US 165/02, v zmysle záverov ktorého nie je možné každé uznesenie o vznesení obvinenia, ktoré nevyústi do právoplatného odsudzujúceho rozsudku paušálne považovať za nezákonné. Uviedol, že v tomto prípade trestné stíhanie zastavil orgán činný v trestnom konaní nie súd čo len potvrdzuje, že zastavenie trestného stíhania neneguje postup orgánov činných v trestnom konaní a neznamená nezákonnosť trestného stíhania ale je len jednou z alternatív jeho ukončenia. Uviedol, že v odôvodnení uznesenia Úradu špeciálnej prokuratúry GP SR sp. zn. VII/1 Gv 252/09-3795 zo dňa 30. 03. 2010, ktorým bolo trestné stíhanie zastavené prokuratúra vôbec nespochybnila dôvodnosť a zákonnosť vznesenia obvinenia. Skonštatovala, že pre vznesenie obvinenia postačuje, aby zistené skutočnosti nasvedčovali, že bol spáchaný trestný čin, ktorý spáchala určitá osoba. K záveru o spáchaní trestného činu určitou osobou stačí vyšší stupeň pravdepodobnosti, ktorý však musí byť konkrétne zistenými skutočnosťami dostatočne odôvodnený. Podľa názoru odporcu súd prvého stupňa nesprávne právne a skutkovo posúdil správnosť postupu orgánov činných v trestnom konaní a otázky nezákonnosti obvinenia navrhovateľa. Z odôvodnenia rozsudku nie je zrejme ako sa súd vysporiadal s právnou otázkou nastolenou Ústavným súdom ČR v rozhodnutí sp. zn. III US 165/02, na ktoré odporca v priebehu konania poukázal. Odporca ďalej v odvolaní uviedol, že samotná skutočnosť, že navrhovateľ vynaložil finančné prostriedky na svoju obhajobu ešte neznamená, že ich náhradu si môže automaticky dôvodne uplatňovať ako škodu. Podľa názoru odporcu v danom prípade nešlo od 01. 01. 2006 o prípad nutnej obhajoby, nebolo preto nevyhnutné, aby navrhovateľ od tohto dňa vynakladal prostriedky na svoju obhajobu. Bolo teda jeho slobodným rozhodnutím nechať sa zastupovať a takýmto spôsobom naložiť so svojim majetkom. Podľa názoru odporcu v danom prípade nie je možné posúdiť výdavky navrhovateľa na obhajobu ako nevyhnutné, keďže nešlo o prípad nutnej obhajoby. Judikatúra, ktorá extenzívnym spôsobom v niektorých prípadoch odvodila nezákonnosť uznesenia o vznesení obvinenia v prípade následného zastavenia trestného stíhania, odvodila nárok na náhradu trov obhajoby výslovne iba v prípadoch nutnej obhajoby. Z odôvodnenia odvolaním napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa podľa odporcu vyplýva, že okresný súd priznal navrhovateľovi náhradu trov obhajoby v trestnom konaní v takej celkovej sume ako si uplatnil navrhovateľ po úprave petitu. Z obsahu odôvodnenia odvolaním napadnutého rozsudku však nie je zrejme akým matematickým alebo logickým postupom súd dospel k priznanej sume. Okresný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal na konanie sp. zn. 7C/61/2011, z ktorého pravdepodobne vychádzal pri priznaní nároku, pričom za rok 2004 označil sedem úkonov právnej služby v celkovej výške 1.051,84 €, ale neuviedol celkovú sumu trov obhajoby za úkony právnej služby vykonané v danom roku. Odporca v odvolaní okresnému súdu vytkol, že súčet súm, ktoré okresný súd uviedol za jednotlivé roky poskytovania právnych služieb navrhovateľovi jeho právnym zástupcom nesúhlasí s celkovo priznanou sumou. V tomto smere je podľa názoru odporcu rozsudok okresného súdu nepreskúmateľný. Z hľadiska výšky priznanej náhrady škody označil odporca v odvolaní rozsudok okresného súdu za arbitrárny a neodôvodnený. skutočne došlo k vykonaniu ním označených úkonov právnej služby. Uviedol, že navrhovateľ neuniesol dôkazné bremeno na preukázanie svojho tvrdenia, že skutočne došlo k vykonaniu ním označených úkonov právnej služby, napriek tomu, že táto otázka je výlučne otázkou skutkovou a teda súd pri nej nemôže vychádzať zo záverov súdu v inej veci, pretože takýmto postupom odníma účastníkovi právo, aby súd jeho vec prerokoval, čím odmieta spravodlivosť. Odporca ďalej v odvolaní namietal, že mu nie je zrejme z akých údajov vychádzal súd pri priznaní cestovných náhrad a náhrady za stratu času. Podľa názoru odporcu, okresný súd pravdepodobne vychádzal len z údajov uvedených vo výúčtovaní trov obhajoby a v navrhovateľom doloženom prehľade úkonov právnej služby vykonaných v trestnom konaní bez toho, aby mal tieto výdavky za jednotlivé cesty riadne zdokumentované. Odporca v odvolaní upozornil na to, že spôsob výpočtu cestovných výdavkov nie je zrejmy ani z rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 7C/61/2011, z ktorého okresný súd v tomto konaní použil. Poukázal tiež na ustanovenie § 450 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého z dôvodov hodných osobitného zreteľa, súd náhradu škody primerane zníži, pričom vezme zreteľ najmä na to, ako ku škode došlo ako aj na osobné a majetkové pomery osoby, ktorá ju spôsobila, a prihliadne pritom aj na pomery osoby, ktorá bola poškodená. V uvedenej súvislosti poukázal odporca v odvolaní na to, že škoda nebola spôsobená úmyselne, vznikla v dôsledku plnenia si povinností štátnych orgánov, ktoré boli povinné reagovať na konkrétnu dôkaznú situáciu vzniknúť obvinenie, obžalobu nepodali ale naopak trestné stíhanie zastavili ešte v prípravnom konaní. Odporca v odvolaní namietal aj priznané úroky z omeškania, pričom uviedol, že žiadosť o predbežné prerokovanie nároku bola odporcovi doručená dňa

25. 08. 2010 a lehota na jej prerokovanie uplynula 25. 02. 2011. Zdôraznil, že v prípade dôvodnosti základu nároku môže byť odporca v omeškaní až nasledujúci deň po uplynutí šesťmesačnej lehoty a teda odo dňa 26. 02. 2011. Odporca v odvolaní okresnému súdu ďalej vytkol, že pri rozhodovaní o náhrade trov konania nepostupoval v súlade s tým, že navrhovateľ bol úspešný len v časti 32.474,75 € s prísl. a teda bol neúspešný v 15 % uplatneného nároku. Odpočítaním úspechu navrhovateľa od úspechu odporcu je podľa názoru odporcu zrejmé, že navrhovateľovi mohol byť priznaný nárok iba na náhradu 70 % jeho trov ako rozdielu 85 % a 15 %. Podľa názoru odporcu, okresný súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania pochybil, keď neaplikoval ustanovenie § 142 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku. Navrhol, aby odvolací súd odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu podľa § 220 O. s. p. zmenil tak, že žalobu zamietne, alebo aby rozsudok okresného súdu podľa § 221 ods. 1 písm. f/ a ods. 2 O. s. p. v celom rozsahu zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

V podaní zo dňa 19. 07. 2012 sa k obsahu odvolania odporcu vyjadril navrhovateľ a vo vyjadrení poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1 Cdo/59/1993 zo dňa 28. 06. 1993, uznesenie NS SR sp. zn. 4 Ncdo/15/2009 zo dňa 18. 08. 2010 a na nález Ústavného súdu SR sp. zn. 2 US 25/2011-33 zo dňa 24. 03. 2011. Uvedenými rozhodnutiami Najvyššieho súdu a Ústavného súdu SR chcel navrhovateľ poukázať na výklad pojmu nezákonné rozhodnutie v zmysle § 4 zákona č. 58/69 Zb.. V uvedenej súvislosti uviedol, že neobstojí tvrdenie odporcu uvedené v jeho odvolaní, že pre zákonnosť konania orgánov činných v trestnom konaní postačuje, ak vykonávajú dôvodné procesné úkony predpokladané procesným poriadkom, pokiaľ neprekročili zákonné medze týchto úkonov. Uviedol, že odporcom použité slovo „dôvodné“ považuje za súladné so zmyslom a účelom Trestného poriadku, že tak závažné procesné úkony trestného konania ako je vznesenie obvinenia a väzba osoby je možné považovať za dôvodné výlučne v prípade, ak sú realizované vo vzťahu k páchatelom trestných činov, čo ale nie je prípad navrhovateľa. Zákon č. 58/69 Zb. explicitne uvádza dva prípady, kedy sa náhrada škody napriek oslobodzujúcemu verdiktu neposkytuje a to v prípade, ak si obvinený privodil trestné stíhanie úmyselne alebo ak bolo trestné stíhanie zastavené v dôsledku amnestie alebo milosti. Ani jeden z týchto prípadov sa netýka navrhovateľa, ktorý svojim správaním nikdy nezadal žiadny dôvod pre trestné stíhanie. Uviedol, že ak odporca spochybní príčinnú súvislosť medzi nezákonným trestným stíhaním navrhovateľa a tým, že v súvislosti s ním musel navrhovateľ vynaložiť trovy obhajoby, tak odporca poukazuje na to, že takýto výklad odporcu je nesprávny, pretože väzba obvineného bola dôvodom nutnej obhajoby podľa § 36 ods. 1 písm. a/ Trestného poriadku platného v čase vydania uznesenia o vznesení obvinenia, pričom v čase obhajoby bol navrhovateľ vo vyšetrovacej väzbe. Spôsob vznesenia obvinenia dokonca existoval aj ďalší dôvod nutnej obhajoby a to podľa § 36 ods. 3 Trestného poriadku, keďže sa jedná o trestný čin s hornou hranicou trestnej sadzby prevyšujúcou 5 rokov. V tomto kontexte sú tvrdenia odporcu o tom, že sa nejednalo o prípad nutnej obhajoby nepravdivé. Podľa názoru navrhovateľa argumentácia odporcu o tom, že nezákonne stíhaná osoba nemá nárok na náhradu trov svojej obhajoby len preto, že sa nemusela nechať v konaní zastúpiť obhajcom, je popretím ústavného práva na obhajobu a na právnu pomoc pri styku s orgánom verejnej moci. Takáto argumentácia výslovne núti nespravodlivo stíhané osoby, aby sa v konaní pred orgánmi činnými v trestnom konaní nenechali obhajovať kvalifikovanými osobami - advokátmi, pretože štát bude za ich nezákonné stíhanie niesť zodpovednosť iba v prípade, ak by sa obhajovali sami. Vo vzťahu k výške škody navrhovateľ vo vyjadrení k odvolaniu odporcu uviedol, že jednotlivé úkony obhajoby navrhovateľa boli zistené súdom prvého stupňa v dostatočnej miere a v správnej výške, vrátane cestovných náhrad a náhrady za stratu času, pričom ani samotný odporca vo svojom odvolaní neuvádza ani jeden konkrétny úkon, ktorý by bol súdom zistený v nesprávnej výške alebo by nebol vynaložený účelne. Vo všetkých prípadoch sa jedná o úkony obhajoby v podobe účasti na nariadených úkonoch trestného konania, alebo o realizáciu iných práv obvineného podľa príslušných ustanovení Trestného poriadku, ktoré sa v konečnom dôsledku ukázali pre navrhovateľa úspešné, keďže jeho trestné stíhanie bolo zastavené. Vo všetkých prípadoch sa jedná o tarifnú odmenu advokáta za jednotlivé úkony právnej služby vyplývajúcu priamo z právneho predpisu ako aj o cestovné náhrady vyplývajúce priamo zo zákona. Vo vzťahu k námietkam odporcu, že okresný súd pri skúmaní výšky škody vychádzal z rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 7C/61/2011, navrhovateľ v odvolaní uviedol, že výška trov obhajoby už vyplývala z právoplatného rozhodnutia okresného súdu v inej veci, preto nebol dôvod na túto výšku neprihliadať aj v tomto konaní. K námietke odporcu, že súd neaplikoval § 450 Občianskeho zákonníka, navrhovateľ vo vyjadrení k odvolaniu odporcu uviedol, že toto ustanovenie nie je aplikovateľné v danom prípade, pretože náhrada škody vyplýva z osobitného právneho predpisu - zákona č. 58/1969 Zb., ktorého ustanovenia majú prednosť pred Občianskym zákonníkom. Tento osobitný právny predpis predpokladá zníženie náhrady škody výlučne v jedinom prípade a to podľa § 16 zákona č. 58/1969 Zb., pričom toto zníženie sa netýka

náhrady samotnej škody zo strany štátu voči poškodenému ale až regresného nároku štátu voči osobe, ktorá za nezákonné rozhodnutie zodpovedá. Podľa názoru navrhovateľa, štát by zjavne nemohol naplňať zákonné predpoklady uvedené v § 450 Občianskeho zákonníka, keďže nie je fyzickou osobou a jeho majetkové pomery sú s navrhovateľom neporovnateľné, dalo by sa povedať neobmedzené. Pokiaľ ide o majetkové pomery navrhovateľa, navrhovateľ vo vyjadrení k odvolaniu odporcu uviedol, že odporca o nich v odvolaní prezentuje len svoje domnienky a ničím nepodložené špekulácie, na základe ktorých dospel k záveru, že sú majetkové pomery navrhovateľa údajne vysoko nadštandardné, čo nie je pravda, pretože náhrada trov obhajoby v tomto prípade ani zďaleka nie je spôsobilá nahradiť navrhovateľovi celkovú ujmu, ktorú utrpel v dôsledku šiestich rokov nespravodlivého trestného stíhania a niekoľkých mesiacov bezdôvodnej väzby, keď práve kvôli nezákonnému trestnému stíhaniu prišiel o zamestnanie, je bez zamestnania a žije v družstevnom byte. Navrhovateľ vo vyjadrení k odvolaniu odporcu zaujal stanovisko aj k námietkam odporcu voči rozhodnutiu okresného súdu v časti úroku z omeškania, keď uviedol, že začiatok omeškania je potrebné počítať v súlade s § 563 Občianskeho zákonníka tak, že pokiaľ časť plnenia nie je dohodnutý, stanoveným právnym predpisom alebo určený v rozhodnutí, je odporca povinný splniť dlh prvého dňa potom čo ho o plnenie veriteľ požiadal. Ak odporca tvrdí, že mu zákon priznáva polročnú lehotu na predbežné prejednanie nároku, tak podľa názoru navrhovateľa táto procesná lehota nemá vplyv na splatnosť náhrady škody. Uviedol, že stratil možnosť disponovať s peniazmi, ktoré sú predmetom tohto konania oveľa skôr už ako dátumom 25. 02. 2011 a to už dňom, kedy on sám uhradil obhajcovi vyfaktúrované sumy. Navrhovateľ sa tiež vyjadril k námietkam odporcu vo vzťahu k rozhodnutiu o náhrade trov konania. V závere svojho vyjadrenia k odvolaniu odporcu, navrhovateľ navrhol, aby odvolací súd odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil a zároveň si uplatnil náhradu trov odvolacieho konania v celkovej výške 592,75 €.

Krajský súd ako súd odvolací preskúmal vec v rozsahu danom odvolaním odporcu podľa § 212 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej v texte len O. s. p.), bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. a odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu podľa § 221 ods. 1 písm. h/ O. s. p. v celom rozsahu zrušil a podľa ods. 2 citovaného ustanovenia mu vec vrátil na ďalšie konanie.

Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že uznesením, ktoré vydal vyšetrovateľ prezídia PZ, Úradu boja proti organizovanej kriminalite, odbor boja proti organizovanej kriminalite Stred, oddelenie vyšetrovania sp. zn. ČVS: PPZ-11/BOK-S-I-2004 dňa 21. 06. 2004 bolo proti odporcovi začaté trestné stíhanie a vznesené obvinenie pre trestný čin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej a teroristickej skupiny podľa § 185a ods. 1 zákona č. 140/1961 Zb., Trestného zákona v jednočinnom súbehu s trestným činom krátenia dane a poistného podľa § 148 ods. 1 a 5 zákona č. 140/1961 Zb.. Navrhovateľ podal proti uvedenému uzneseniu sťažnosť, ktorú prokurátor Krajskej prokuratúry v Trnave uznesením sp. zn. 2 Kv 22/2003-4440 zo dňa 04. 08. 2004 ako neopodstatnenú zamietol.

Uznesením prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry, GP SR sp. zn. VII/1 Gv 252/2009-3795 zo dňa 30. 03. 2010 bolo trestné stíhanie vedené proti navrhovateľovi pre trestný čin § 185a ods. 1 zákona č. 140/1961 Zb., Trestný zákon v jednočinnom súbehu s trestným činom skrátene dane a poistného podľa § 148 ods. 1 a 5 zákona č. 140/1961 Zb. zastavené, z dôvodu, že skutok 1 až 4 nespáchal navrhovateľ (v tom čase obvinený) a tiež preto že skutok 5 nie je trestným činom, pričom bolo zároveň konštatované, že nie je dôvod na postúpenie veci.

Zo spisu odvolací súd ďalej zistil, že uznesením Okresného súdu Trnava č. k. Tp 122/2004-82 zo dňa 25. 06. 2004, bol navrhovateľ vzatý do väzby. Proti uvedenému uzneseniu Okresného súdu Trnava podal navrhovateľ v zákonnej lehote sťažnosť. Uznesením Krajského súdu v Trnave č. k. 4Tpo/64/04-193 zo dňa 02. 09. 2004 bolo uznesenie Okresného súdu Trnava č. k. Tp/122/2004-82 zo dňa 25. 06. 2004 zrušené z dôvodu, že neboli zistené a zadokumentované žiadne poznatky, z ktorých by vyplynulo, že by sa navrhovateľ priamo alebo nepriamo pokúsil alebo aspoň prejavil zámer ovplyvniť či mariť dokazovanie skutočností dôležitých pre trestné konanie.

Podľa ust. § 1 ods. 1 zák. č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom, štát zodpovedá za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím, ktoré v občianskom súdnom konaní a v konaní pred štátnym notárstvom, v správnom konaní, ako aj v konaní pred miestnym ľudovým súdom, a ďalej v trestnom konaní, pokiaľ nejde o rozhodnutie o väzbe alebo treste, vydal štátny orgán alebo orgán štátnej organizácie (ďalej len „štátny

orgán“). Štát zodpovedá taktiež za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím orgánu spoločenskej organizácie vydaným pri plnení úloh štátneho orgánu, ktoré na túto organizáciu prešli.

Podľa § 4 ods. 1 zák. č. 58/1969 Zb., nárok na náhradu škody nemožno uplatniť, dokiaľ právoplatné rozhodnutie, ktorým bola spôsobená škoda, pre nezákonnosť nezrušil príslušný orgán. Rozhodnutím tohto orgánu je súd rozhodujúci o náhrade škody viazaný.

Podľa § 5 ods. 1 zák. č. 58/1969 Zb., právo na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe má voči štátu ten, na kom bola väzba vykonaná, ak bolo proti nemu trestné stíhanie zastavené alebo ak bol spod obžaloby oslobodený.

Primárnou podmienkou zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím je samotná existencia rozhodnutia, ktoré má byť podkladom tohto zodpovednostného nároku. Sekundárnou podmienkou je nezákonnosť tohto rozhodnutia. Nezákonnosť rozhodnutia nie je možné a ani účelné zisťovať v rámci konania o náhradu škody. Nezákonnosť rozhodnutia musí byť v dobe rozhodovania o nároku na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím už konštatovaná príslušným orgánom, ktorý je podľa procesných predpisov oprávnený zrušiť (eventuálne zmeniť) nezákonné rozhodnutie pre jeho nezákonnosť. Takýmto rozhodnutím príslušného orgánu je viazaný aj súd, ktorý rozhoduje o uplatnenom nároku na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Zákon č. 58/1969 Zb. v ust. § 4 ods. 1 podmieňuje úspešné uplatnenie práva na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím tým, aby bolo právoplatné rozhodnutie zrušené alebo zmenené príslušným orgánom pre jeho nezákonnosť. Zákon teda nevyžaduje, aby príslušný orgán vždy výslovne konštatoval, že rozhodnutie je nezákonné. Príslušná procesnoprávna úprava mu to niekedy ani neumožňuje. V tejto súvislosti vzniká opodstatnená otázka, či je táto podmienka splnená aj v prípade, ak nedôjde k formálnemu zrušeniu alebo k formálnej zmene rozhodnutia, ktoré je dôvodom uplatnenia tejto zodpovednosti, teda napr. v prípade ak bolo konanie zastavené. V tomto prípade totiž nedochádza k formálnemu zrušeniu rozhodnutia o začatí trestného stíhania a o vznesení obvinenia, avšak osobe, voči ktorej sa trestné stíhanie viedlo, mohla vzniknúť škoda napr. v súvislosti s trovami spojenými s jeho obhajobou, tak ako je tomu v danej prejednávanej veci. Súdna prax dospela k názoru, že z výkladu vychádzajúceho zo zmyslu a účelu právneho predpisu, ktorým je v prípade uvedeného zákona ochrana základného práva na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nemožno lipnúť na formálnom zrušení (zmene) tvrdeného nezákonného rozhodnutia, ale je potrebné splnenie tejto podmienky vykladať extenzívne. Za ústavné konformný treba považovať výklad, podľa ktorého došlo k zastaveniu trestného stíhania, pretože sa nenaplnil predpoklad o spáchaní trestného činu obvineným. Rozhodnutie o zastavení trestného stíhania má rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia pre nezákonnosť (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/183/2009 zo dňa 30. 11. 2009). Z uvedeného vyplýva, že na úspešné uplatnenie nároku na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím sa nevyžaduje formálne zrušenie rozhodnutia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia. Rozhodujúcim kritériom pre záver o opodstatnenosti (zákonosti) začatia (vedenia) trestného stíhania je neskorší výsledok trestného stíhania. Vo vzťahu k prejednávanej veci možno konštatovať, že právoplatnosťou rozhodnutia prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry GP SR č. VII/1 Gv 252/2009-3795 zo dňa 30. 03. 2010 o zastavení trestného stíhania sa predmetné trestné konanie voči navrhovateľovi skončilo, to znamená, že zanikli účinky rozhodnutia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia, pretože sa podozrenie zo spáchania trestného činu nepotvrdilo. Tým de facto vyšla najavo nezákonnosť rozhodnutia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia. Na základe uvedeného možno konštatovať, že navrhovateľovi vzniklo právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím (§ 4 ods. 1 zák. č. 58/1969 Zb.), kde možno bezpochyby zahrnúť aj náhradu trov konania, ktoré mu vznikli v súvislosti s jeho obhajobou v predmetnom konaní.

Pokiaľ ide o odvoláciu námietku odporcu, že súčet súm obhajoby navrhovateľa jeho právnym zástupcom počas trestného stíhania navrhovateľa, ktoré za jednotlivé roky poskytovania právnych služieb v odôvodnení rozhodnutia uviedol okresný súd, nie je v súlade s celkovo priznanou sumou a to aj pri zohľadnení náhrady ušlého zárobku počas trvania väzby navrhovateľa, odvolací súd uvádza, že táto odvolacia námietka odporcu je opodstatnená a v tomto smere je rozsudok okresného súdu nepreskúmateľný, pretože z odôvodnenia odvolaním napadnutého rozsudku okresného súdu nevyplýva, na základe čoho priznal okresný súd navrhovateľovi titulom náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím práve sumu 31 922,23 € (súčet jednotlivých súm je nižší ako uvedená suma). Vo vzťahu

k odvolacej námietke odporcu, že v rámci náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím je možné nahradiť len škodu zodpovedajúcu trovám nutnej obhajoby, odvolací súd uvádza, že takáto právna argumentácia nemá svoje opodstatnenie. Uvedený koncept rozsahu náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím by bol v rozpore aj s článkom 47 ods. 2 Ústavy SR, podľa znenia ktorého: „Každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy od začiatku konania, a to za podmienok ustanovených zákonom.“ Náhrada škody zahŕňa náhradu trov konania, ktoré poškodenému vznikli v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie, alebo rozhodnutie o väzbe, treste a ochrannom opatrení ako aj v konaní zakladajúcom podmienky zodpovednosti štátu za škodu. Vzhľadom k tomu, že je možné nahradiť len škodu, ktorá skutočne poškodenému vznikla, je zrejmé, že náklady konania budú súčasťou náhrady škody len v tom prípade, ak ich poškodený skutočne vynaložil, čo je potrebné v konaní o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím a rozhodnutím o väzbe preukázať (P. Vojtek, *Zodpovednosť za škodu pri výkone verejnej moci*, vyd. C.H. BECK, 2005). Vzhľadom k tomu, že odvolací súd považoval odvolacie námietky odporcu týkajúce sa výšky priznanej náhrady škody za dôvodné, odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu podľa § 221 ods. 1 písm. h/ OSP zrušil a podľa ods. 2 cit. ust. mu vec vrátil na ďalšie konanie.

Úlohou okresného súdu v rámci ďalšieho konania bude vysporiadať sa s námietkami odporcu vo vzťahu k výške prisúdenej náhrady škody, (vrátane námietok týkajúcich sa cestovných náhrad a náhrad za stratu času ako aj námietok, že obhajca navrhovateľa vykonával spoločné úkony v prospech troch obvinených), ktorú okresný súd opätovne posúdi a vo veci rozhodne. V novom rozhodnutí o veci rozhodne okresný súd v zmysle ust. § 224 ods. 3 OSP aj o náhrade trov odvolacieho konania, pričom sa vysporiada aj s námietkami odporcu uvedenými v odvolaní v časti úroku z omeškania.

O veci rozhodol senát odvolacieho súdu pomerom hlasov členov senátu 3 : 0.

Poučenie:

proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.